

Bönsöndagen

Pastor Johannes Rydh
Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige

Predikan i Stockholm, 22 maj 2022

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Nåd vare med er, och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.

Bön: Herre, himmelske Fader! Vi tackar dig för att du kommer till oss med ditt ord. Lär oss att rätt bedja i Jesu namn, så att vi får ta del av denna din gåva och den välsignelse som bönen för med sig. Låt oss så förbli i tron på din son Jesus Kristus, och bli evigt frälsta. Amen.

Predikotext: Matt. 6:5–8 (2 årgången)

Jesus sade: "När ni ber skall ni inte vara som hycklarna. De älskar att stå och be i synagogorna och i gathörnen för att synas av människor. Amen säger jag er: De har fått ut sin lön. Nej, när du ber, gå in i din kammare och stäng din dörr och be till din Fader i det fördolda. Då skall din Fader, som ser i det fördolda, belöna dig. Och när ni ber skall ni inte rabbla långa böner som hedningarna. De menar att de skall bli bönhörda för sina många ords skull. Var inte som de. Er Fader vet vad ni behöver, innan ni ber honom om det."

Bönen

Idag undervisar Jesus oss om bönen. Han lär oss vad en rätt, kristen bön är, och hur den skiljer sig från hycklarnas självupptagna sökande efter människors ära, och hedningarnas tomma rabblande.

Mot hycklarna säger han: *"De älskar att stå och be i synagogorna och i gathörnen för att synas av människor."* Hyckleri är det när man utvärtes gör en sak, men i sitt hjärta något annat. Så gjorde fariséerna och de skriftlärdade. Genom att offentligt visa upp för omvärlden hur noga de var med bönen och hur vackra deras ord var ville de framför allt vinna aktning och beröm från andra människor. Utåt sett var de mycket fromma, men deras hjärtan var inte vända mot Gud. De ville framställa sig som goda förebilder för folket med iakttagande av bönetimmen, och med

självrättfärdig säkerhet proklamera sin egen förträfflighet.

Med liknande ord förkastar Jesus dem som vanställde sina ansikten för att visa för människor att de fastade, eller dem som lät stöta i basuner när de kom för att ge gåvor. Mot allt sådant hyckleri säger Jesus: *"Amen säger jag er: De har fått ut sin lön."*

Vad menar då Jesus när han uppmanar oss till att gå in i vår kammare och be avskilt? Ska vi inte samlas för att tillsammans fira gudstjänst? Ofta hör man i vårt sekulerade land åsikten att religionen borde vara en privatsak – helst vill man inte alls behöva märka av att det finns sådana som vill vara kristna. Även från somliga som identifierar sig som kristna finns det sådana som värjer sig mot "organiserad religionsutövning" och tycker att det duger att vara troende var för sig, osynligt och på sitt eget personliga sätt.

Detta är nu inte alls vad Jesus menar. Han bad ju flera gånger offentligt, både inför sina lärjungar och inför stora folkmassor. Skriften uppmanar många gånger de troende att samlas till en kristen gemenskap.

Felet hos hycklarna är inte att bönen sker offentligt, utan att syftet är att bli prisade av människor. Bönen blir då endast ett verktyg för egen vinning. Det kan drabba även oss här idag, och det ska viakta oss noga för. Att i högmässan inta böneställning och med munnen läsa eller sjunga memorerade böner fastän tankarna är upptagna på helt annat håll, är inte ett rätt bedjande. När Jesus säger att vi ska gå in i vår kammare betyder det just att vi ska be som om vi vore ensamma med Gud.

Jesus talar också varnande mot hedningarnas falska bön: *"Och när ni ber skall ni inte rabbla långa böner som hedningarna. De menar att de skall bli bönhörda för sina många ords skull. Var inte som de."*

Bönen såsom företeelse är inte unik för kristendomen. Liksom människan av naturen kan inse att det finns en högre makt, så kan hon förstå att bönen är viktig och nödvändig, även före all predikan och andlig vägledning. Hedningarna har i alla tider vänt sig till sina avgudar i bön. Det som är gemensamt är att de tror sig kunna beveka Gud och stilla hans vrede genom komplicerade bönceremonier och ri-

tualer. Den hedniska bönen bygger på principen om ett ömsesidigt gynnsamt utbyte: den bedjande erbjuder sin tjänst, kanske ett offer, och förväntar sig att få något tillbaka. Ju svårare och mer komplicerad bön, desto mer kommer Gud belöna den bedjande. Helst bör man upprepa bönen om och om igen, så att den verkligen når fram och så att Gud ser de stora ansträngningarna.

All sådan bön är fåfäng och till ingen nytta, även om den skulle till namnet vara riktad mot Bibelns Gud. Det är en falsk bön som bygger på de egna gärningarna för att genom dem förtjäna Guds välvilja.

Det är nu inte själva längden på bönen som är det avgörande. Läser vi i Bibeln finner vi att Jesus bad både långa och korta böner. Det viktiga är hjärtats inställning. Den som tror att bönhörelsen kommer av gärningar eller den egna fromheten går miste om den.

Lägg märke till Jesu varning: *"Var inte som de."* Det är alltså något som även vi måste ta oss till vara från. Även inom den kristna kyrkan förekommer sådana falska böner. Vi känner igen den romerska kyrkans offermessa, där den enskilt hållna och ständigt upprepade mässan genom själva utförandet ansågs utgöra goda gärningar som kunde komma människor till gagn. Vi ska vara på vår vakt så att inte också vi lockas att lita på det egna, istället för på Guds löfte.

Jesus säger: *"Er Fader vet vad ni behöver, innan ni ber honom om det."* Då kanske någon frågar sig varför vi alls ska be, om nu Gud redan vet vad vi behöver. Först och främst ber vi därför att Gud har befallt det på många ställen i Bibeln. Till exempel står det hos Jeremia: *Ni skall kalla på mig och komma och be till mig, och jag skall höra er. (Jer. 29:12)* Och i dagens evangelium säger Jesus: *Bed och ni skall få. (Joh. 16:24)* Det är alltså inte godtyckligt, utan ett Guds bud. Det är att rätt bruka hans heliga namn, såsom det andra budet kräver av oss. Gud vill att vi ständigt ska ha sinnet riktad mot honom, i välgång såväl som i all slags nöd. Vi ska ha en god gemenskap med vår himmelske Fader, där vi lägger fram inför honom allt vad som bekymrar oss, såsom en son till sin far. Vi blir då också ständigt påmind om att vår trygghet och frälsning bara finns hos honom. När vi i vår nöd ber till honom så hör han och vill hjälpa oss.

Till skillnad från hedningarna, som aldrig kan vara säkra på om de utfört sina böneritualer på rätt vis, eller de egenrättfärdiga, som måste förlita sig på bristfälliga människors gärningar, kan en kristen med en rätt bön fast förlita sig på att Gud verkligen hör bönen. Det har Gud lovat, och när Gud lovar något så är det lika visst och säkert som om det redan hade

skett. Vi hörde ett sådant löftesord i evangeliet: *"Vad ni ber Fadern om i mitt namn, det skall han ge er." (Joh. 16:23)* Och vi läser hos Jesaja: *Det skall ske att innan de ropar skall jag svara, medan de ännu talar skall jag höra. (Jes. 65:24)*

Det är ett härligt löfte som borde uppmuntra oss till att bedja ofta. Allt det som vi behöver vill han ge oss, och vi behöver inte betala med vare sig gärningar, offer eller komplicerade bönetekniker.

Ibland kan det kännas det som om Gud inte hör oss. Att vi ber och ber men inte får något svar. Gud hör verkligen varje bön, det kan vi vara helt säkra på, men han gör det på sitt sätt och när han vill. Ibland är det kanske till vårt eget bästa att vi får vänta en tid. Kanske är det som vi önskar inte så bra för oss. Gud som vet allt och kan allt vill som en godhjärtad far ge det allra bästa till sina barn. Mitt i bekymren och prövningarna märker vi inte alltid genast hans hjälpande hand. Vi ska då med tålmodighet lägga allt i Guds hand, och lita till att han är trofast.

Till sist: En rätt bön sker alltid i Jesu Kristi namn. Ingen bön har giltighet om utom den som sker i tro på Guds enfödde Son, på den som genom sin död och uppståndelse har tagit bort alla våra synder. Utan hans försoning kunde inga böner nå fram till Gud, då våra synder utgjorde en avgrundsdjup klyfta som skilde oss från gemenskapen med honom. Men nu har Kristus gjort alla synder om intet, och återupprättat var och en som tror. Istället för hinder åtnjuter nu våra böner det härligaste löfte. Paulus skriver: *Han som inte skonade sin egen Son utan utlämnade honom för oss alla, hur skulle han kunna annat än också skänka oss allt med honom? (Rom. 8:32)* Ja, så stor och god är Gud mot oss.

Amen.

Bön: Herre vår Gud, vår Fader i himmelen, du som genom din Son befallt oss att bedja och lovat oss bönhörelse i Jesu namn. Vi ber dig: Låt oss aldrig förtvivla vad som än möter oss, utan i fast tro söka dig, du som vet vad vi behöver och ger långt mer än vi kan begära eller tänka. Vi upphöjer ditt heliga namn och prisar dig för din stora makt. Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt Ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Hans Helige Ande stadfäste Ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan Ordets görare, och dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålmod, in-till änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.